

Z cizích revuí.

MAGYAR KATONAI SZEMLE 1934, čís. 6.

Mjr. Károly Bereznay: Dělostřelectvo a tanky.

V poslední době je ve vojenské odborné literatuře často debatováno o tom, do jaké míry je polní dělostřelectvo s to podporovat boj tanků a zda je s to splnit úkoly na ně kladené v obraně proti tankům.

Autor se podrobně zabývá těmito otázkami a ze vzájemného vztahu obou zbraní vyvozuje požadavky, které budou kladeny na dělostřelectvo v jednotlivých údobích boje.

Ochranou tanků je pancíř a jejich pohyblivost. Pancíř za dnešních předpokladů nechrání tank proti zásahu granátem, chrání jej však proti jeho střepinám, může tedy být jen přímým zásahem granátu vyřaděn z boje.

Tank může být vyzbrojen lehkým kulometem, těžkým kulometem anebo dělem. Lehký kulomet je způsobilý zdolávat cíle živé, nekryté, střela těžkého kulometu může prorazit pancíř a tankové dělo svou rychlopalností doplní jejich účinek. Účinek zbraní v tanku se všeobecně podceňuje pro jejich malou přesnost střelby. Velká pohyblivost dnešního tanku však umožňuje v okamžiku střelby rychle zastavit a po vypálení pokračovat v pohybu, aniž tank poskytne vhodný cíl pro nepřátelské zbraně, takže se přesnost střelby mnoho neliší od přesnosti zbraní na pevném podkladě.

Dělostřelecká podpora útoku tanků. Útok tanků bude prováděn zpravidla po dělostřelecké přípravě, při které budou kladeny na dělostřelectvo tyto úlohy:

1. zastření hluku tanků za součinnosti zbraní pěchoty a nízko létajících letounů,
2. ochrana prostoru postupu tanků před vzdušným pozorováním (protiletadlové dělostřelectvo),
3. zastření pohybu tanků z východiště útoku proti pozemnímu pozorování (zamlžení pozorovatelů, tvoření mlhové clony),
4. co nejdůkladnější neutralisace nepřátelských baterií, nezůstalo-li východiště útoku tanků utajeno před nimi, aby tanky byly zbaveny jejich palby,
5. ničení překážek, které tanky nemohou samy zdolat (barikády, minová pole, tankové pasti),
6. palba proti protitankovým zbraním nepřítele, které se snad již během dělostřelecké přípravy objevily.

Jakmile tanky vyrazí k útoku a překročí přední nepřátelské obranné postavení, budou donuceny k postupným bojům s roztrošenými hnízdy odporu. Budou tedy jednotky obou stran navzájem promíchány. Polní dělostřelectvo bude moci jen zřídka tento boj podporovat svou palbou, poněvadž by ohrožovalo vlastní jednotky, a konečně i při nejlepší snaze nebude moci přijít nikdy se svou palbou včas pro rychlý

spád boje. Účinnou podporu mohou poskytnout jen děla z otevřených palebných postavení přímým mířením a na malé vzdálenosti.

Polní dělostřelectvo však bude moci účinně zasáhnout tehdy, když tanky proniknou do prostoru palebných postavení nepřátelského dělostřelectva, když se stanou pro jejich postup nebezpečnými baterie ze sousedních úseků. Dělostřelectvo musí tehdy vynaložit veškeré úsilí, aby neutralisovalo aspoň nejbližší baterie.

K splnění těchto požadavků je třeba, aby dělostřelectvo mělo dostatečný rozhled a pružnost. Rychlý spád boje nedovolí, aby jednotky tanků vyžadovaly palbu dělostřelectva na jednotlivé odpory. Bude třeba, aby předem byly určeny baterie (oddíly) s úlohou přímé podpory tanků, které by samostatně a podle vlastního pozorování řídily palbu.

Pronásledování se zúčastní tanky jen tehdy, nebrání-li jim v tom nedostatek pohonných hmot a střeliva. Během pronásledování, využívaje své rychlosti, překročí tanky hranice dosahu podpory vlastního dělostřelectva. Narazí-li na odpor, snaží se jej zdolat vlastními prostředky, jinak třeba organisovat nový útok za podpory dělostřelectva.

Obrana dělostřelectva proti tankům. Přípravné pohyby tanků před útokem budou provedeny zpravidla v noci, budou tedy tyto pohyby jen výjimečně zpozorovány. Taktéž hluk zřídka kdy prozradí chystaný útok. Při vyražení k útoku budou tanky využívat skrytý terén, nebo nepřítel se bude snažit jejich pohyb zastřít umělou mlhou.

Z toho vyplývá, že útok tanků bude možno pozorovat teprve tehdy, kdy již dělostřelectvo nebude mít dostatek času účinně zasáhnout rušením přípravných pohybů tanků. Dělostřelectvo však bude moci položit přehradu na místa, jimiž se budou tanky pravděpodobně pohybovat. Těchto přehrad se zúčastní veškeré dělostřelectvo, i baterie ze sousedních úseků, bez ohledu na svou původní úlohu. Aby přehrada ležela včas, je třeba, aby s ní bylo již počítáno v obranném plánu paleb. Jestliže obrana disponuje ať již přirozenými nebo umělými protitankovými překážkami, položí dělostřelectvo palbu před tyto překážky.

Jakmile tanky prorazí přední obrannou čáru, bude úloha dělostřelectva velmi ztížena, nemá-li jeho střelbou být ohrožena vlastní pěchota. Zde budou moci účinně zasáhnout předsunutá děla, postavená tak, aby protitankové překážky zastavily tank přímo před ústím jejich hlavní.

Dělostřelectvo samo musí být připraveno k obraně svých palebných postavení pro případ, že by tanky pronikly do jejich prostoru. Palebná postavení je třeba přizpůsobiti tomu, aby se baterie mohly bránit v každém směru. Obrana proti tankům bude nejlépe vyhovovat oboustranné šachovité postavení děl v baterii, takže každé dělo může samostatně střilet na svůj cíl. Tato úloha vyžaduje, aby ložisko děl bylo přizpůsobeno pro střelbu v různých směrech.

Ke konci autor vyvozuje z úvah závěr, že polní dělostřelectvo těžko bude moci splnit požadavky, které na ně klade boj tanků jak v útoku, tak i v obraně.

škpt. děl. V. Chalupa.